

**การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเทศบาลเชียงเคี่ยน
และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเคี่ยน กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน**

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

**Teacher Development in Doing Classroom Research at Chiangkrua Municipal
School and Early Childhood Development Center of Ban Chiangkrua under
Education Division, Tambon Chiangkrua Municipality, Muang District,
Sakon Nakhon Province**

กรรณิกา พลบุตร

Kannika Ponlabud

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลเชียงเคี่ยน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเทศบาลเชียงเคี่ยนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเคี่ยน กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดสกลนครภายใต้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศการสอน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามหลักการและแนวคิดของ Kemmis and McTaggart ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) จำนวน 2 วงรอบกลุ่มเป้าหมาย คือ ครู โรงเรียนเทศบาลเชียงเคี่ยนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเคี่ยน กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 3) แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ 4) แบบสังเกตการนิเทศการสอน 5) แบบสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) แบบสัมภาษณ์การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัย 7) แบบสัมภาษณ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ 8) แบบบันทึกการนิเทศการสอน 9) แบบสอบถามปัญหาพื้นฐานด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 10) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 11) แบบประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนด้านกลยุทธ์การศึกษาเอกสาร ทำให้ครูกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในแนวนโยบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้นการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

3. การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนด้านกลยุทธ์การนิเทศการสอน พบว่า ในวงรอบที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้นมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้กระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นและการสะท้อนปัญหาที่ได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านการเยี่ยมชั้นเรียนภายใต้การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงงาน ระดับปานกลาง โดยเมื่อสิ้นสุดวงรอบที่ 2 กลุ่มเป้าหมายมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และผลการนิเทศการสอนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

4. การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนด้านกลยุทธ์การศึกษาดูงานทำให้กลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติในการทำงานไปในทิศทางที่ดีขึ้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตนเองได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ การพัฒนาครู วิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ

ABSTRACT

The objective of this research was to develop the teachers at Chiangkrua Municipal School and Early Childhood Development Center of Ban Chiangkrua under Education Division, Tambon Chiangkrua Municipality, Muang District, Sakon Nakhon Province. The development strategies used were documentary research, workshop training, study tour and teaching supervision and this research was an action research based on Kemmis and McTaggart's principle and idea consisting of four steps namely planning, action, observation and reflection in two cycles. The target groups were seven teachers at Chiangkrua Municipal School and Early Childhood Development Center of Ban Chiangkrua under Education Division, Tambon Chiangkrua Municipality, Muang District, Sakon Nakhon Province of academic year 2014. The instruments used for the research were 1) training package for developing teachers in doing classroom research 2) learning achievement test of doing classroom research 3) observation forms for the workshop 4) observation forms for teaching supervision 5) interview forms for interviewing the teachers about the present state of the problems in education quality development 6) interview forms for interviewing the teachers about the documentary research 7) interview forms for interviewing the teachers about the training workshop 8) forms for recording teaching supervision 9) questionnaire for fundamental problems in doing classroom research of the teachers 10) questionnaire for teachers attitudes toward doing classroom research 11) evaluation form for the training workshop. Data analysis by using triangulation for data inspection and data analysis by using content analysis and descriptive statistics which include mean, standard deviation, frequency and percentage.

The findings were:

1. The documentary research as a strategy for teacher development in doing research made the teachers understand the learning policy which emphasized doing classroom research to improve and develop the students' learning achievement.

2. It was found that through the training workshop the teachers' knowledge and understanding about doing classroom research were higher than their knowledge and understanding before the workshop.

3. It was found, in the first cycle, that using teaching supervision as a development strategy made the target teachers gain more knowledge and understanding in the principle of doing classroom research and the teachers were more highly skilled in designing learning activities as part of classroom research process and they gained problem reflection from learning activities in exchange of learning, visiting classrooms under classroom research and there was feedback for improvement at a moderate level. At the end of the second cycle the target teachers did their own classroom research to improve and develop learning activities and the result of teaching supervision was, as a whole, at a "very high" level.

4. Study tour as a development strategy improved the target teachers' work attitudes. They were able to apply what they had learned successfully.

Keywords : Teacher development, Classroom Research, Chiangkrua Municipal School and Early Chiangkrua Childhood Development Center of Ban Chiangkrua under Education Division

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พุทธศักราช 2555-2559) ได้กำหนดพันธกิจเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรมเรียนรู้ตลอดชีวิตมีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังกล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรมจริยธรรมมีความเพียรมีโอกาส และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555, หน้า 41-43) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาาระบุนุ้ไว้อย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในหมวด 4 มาตรา 24(5) ระบุว่า "สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ" และในมาตรา 30 ยังระบุอีกว่า "ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นี้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา" รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานครูในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานที่ 23 ว่า "ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ครูต้องนิยัรักการแสวงหา 2) ครูต้องทำการวิจัย

เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) ครูต้องรู้วิธีการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 12) การพัฒนาครูให้เป็นครูนักวิจัยถือเป็นบทบาทหนึ่งของครูยุคใหม่ครูนักวิจัยย่อมนำเอาการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียนกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ครูต้องทำการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหาที่แท้จริงแสวงหาแนวทางหลักการเทคนิควิธีการต่างๆ สำหรับนำมาใช้แก้ปัญหาวางแผนดำเนินการตามแผนที่วางไว้ติดตามตรวจสอบประเมินผลของการแก้ปัญหาต่างๆ หากยังไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ครูต้องปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งหรือครั้งต่อไปจนกว่าจะพึงพอใจทั้งครูและนักเรียน ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้เรียกว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือการวิจัยในชั้นเรียน (สำราญ กำจัดภัย, 2548, หน้า 1)

การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งทำโดยครูผู้สอนถือว่าเป็นงานวิจัยที่เอื้อประโยชน์โดยตรงต่อการช่วยเหลือผู้เรียนในความรับผิดชอบของตนเองรวมทั้งมีประโยชน์ทางอ้อมในการใช้เพิ่มวิทยฐานะหรือใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบต่างๆ อีกด้วยแต่ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเท่านั้น (พิสนุ พงศรี, 2549, หน้า 2) จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนและการทำวิจัยของครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยากโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยแบบแยกส่วนซึ่งทำกันในครูเพียงส่วนน้อยมีการทำกิจกรรมการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นโครงการเฉพาะกิจทำให้เสียเวลาไปกับการทำวิจัยเวลาที่อุทิศให้การสอนลดน้อยลงทำให้การเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้รับผลกระทบทำการสอนไม่ได้เต็มที่จนเป็นเรื่องปกติที่กล่าวว่าครูทำการวิจัยงานสอนจะหย่อนลงการทำวิจัยในลักษณะนี้จึงไม่ค่อยเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนแต่จะเกิดประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยที่ต้องการนำผลงานการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ทำให้การวิจัยของครูไม่พัฒนาเท่าที่ควรแต่เนื่องจากงานของครูเกี่ยวข้องกับพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนอกเหนือจากการสอนแล้วยังคิด

หาแนวทางใหม่ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองตั้งนั้นเพื่อไม่ให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเกิดความท้อแท้ควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตการทำงานตามปกติให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมการวิจัยทำให้นักวิจัยในชั้นเรียนนำสนใจเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยแก้ปัญหาในชั้นเรียนมีหลักการและวิธีการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู (สุวิมล ว่องวานิช, 2550, หน้า 3-10)

การวิจัยในชั้นเรียนกับการพัฒนาครูตามที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาคือการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนและเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องแก้ปัญหาเมื่อครูนำการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา ย่อมส่งผลให้ปัญหาของผู้เรียนหมดไปผู้เรียนย่อมสามารถเรียนรู้ได้ตามที่มุ่งหวังคุณภาพของผู้เรียนจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ควบคู่กันที่ครูผู้สอนยังทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงวิธีสอนของตนเองอยู่ตลอดเวลาการวิจัยในชั้นเรียนจึงทำให้ครูเกิดความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้งและสามารถสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองเป็นผู้รู้แนะนำแก่ครูผู้อื่นได้ (กฤษดา กรุดทอง, 2551, หน้า 23)

โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลเชียงเครืออำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในปีการศึกษา 2557 มีพนักงานครูเทศบาลและพนักงานจ้างภารกิจการ จำนวน 7 คน จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันพบว่าครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือทำการวิจัยในชั้นเรียนน้อยไม่มีร่องรอยหลักฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียนครูขาดการพัฒนาศักยภาพในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนขาดทักษะและความมั่นใจในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

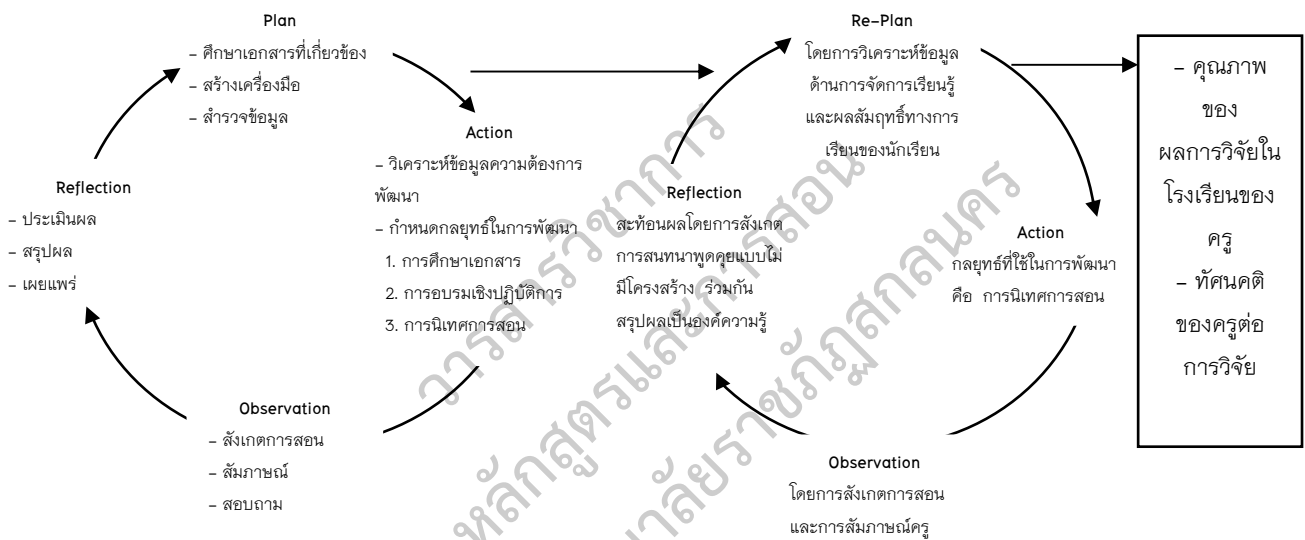
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารมีความตระหนักและต้องการที่จะพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษาเทศบาลตำบล เชียงเครืออำเภอเมือง จังหวัดสกลนครให้มีความรู้ ความ เข้าใจและมีความสามารถในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูป การศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน เชียงเครือกองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอ เมือง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดทำ วิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านเชียงเครือกองการศึกษา เทศบาลตำบล เชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดดำเนินการพัฒนาตาม แนวคิดของ Kemmis and McTaggart (ประวัติ เฮอร์วอร์ธ, 2545, หน้า 142 อ้างถึงใน Kemmis and McTaggart, 1988, pp. 11-15) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอน วางแผน (Planning) 2) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นตอน สังเกต (Observation) และ 4) ขั้นตอนสะท้อนผล (Reflection)

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 7 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีหน้าที่ในการสังเกต บันทึก และสะท้อนผล ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร จำนวน 3 คน ระยะเวลาดำเนินการ วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2557-30 กันยายน 2557 วงรอบที่ 2 ระหว่าง วันที่ 1 ตุลาคม 2557-28 กุมภาพันธ์ 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการจัดทำวิจัย
ในชั้นเรียน ก่อนอบรม-หลังอบรม ของกลุ่มเป้าหมายที่เข้า
รับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยใน
ชั้นเรียน

3. แบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสังเกต
พฤติกรรมครูกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาในการปฏิบัติ
กิจกรรมต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสังเกตประกอบด้วย
แบบสังเกต จำนวน 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของ
โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ฉบับที่ 2 แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการใช้
สังเกตครูขณะทำการอบรมเพื่อดูพฤติกรรมของครู
กลุ่มเป้าหมาย

ฉบับที่ 3 แบบสังเกตการนิเทศการสอน สังเกต
ครูขณะทำการสอนโดยผู้วิจัย เพื่อให้ทราบแนวทาง
กระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

4. แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน
โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน
เชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอ
เมือง จังหวัดสกลนคร มี 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ครูเกี่ยวกับสภาพ
ปัจจุบันปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทราบ
ว่ามีปัญหาใดที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และพฤติกรรม
ของนักเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร
เกี่ยวกับการวิจัยสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทราบ
ว่ามีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหรือไม่

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ
สัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทราบว่ามี ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหรือไม่และความคิดเห็น
ต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

5. แบบสอบถามปัญหาพื้นฐานด้านการทำวิจัย
ในชั้นเรียนของครู

6. แบบประเมินในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบประเมินผล
การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัย

ในชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับ
การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ในประเด็นและหัวข้อต่างๆ

7. แบบบันทึกการนิเทศการสอน บันทึกผลการ
นิเทศการสอนครูกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ทราบว่ามี ความรู้
ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในชั้นเรียน ตามกรอบการจัดทำ
วิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียน
หรือไม่

8. แบบสอบถามทัศนคติของครูต่อการจัดทำวิจัย
ในชั้นเรียน เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดทำ
วิจัยในชั้นเรียน การสะท้อนความรู้สึกลึกและอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อ
ปรับปรุงวิธีการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดทำวิจัยใน
ชั้นเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในโรงเรียน
เทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ
กองการศึกษาเทศบาลตำบลเชียงเครืออำเภอเมืองจังหวัด
สกลนครโดยทำการเก็บข้อมูล จำนวน 2 วงรอบปฏิบัติการ
วงรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2557-30 กันยายน
2557 และวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2557-28
กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งในการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 วงรอบ
ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามเครื่องมือที่กำหนด
ในแต่ละกิจกรรม จากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์
ประมวลผล และเรียบเรียงนำเสนอ ครั้งแรกนำเสนอ
กลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดกิจกรรมประชุมระดมความคิด
แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรึกษาหารือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
พิจารณาปรับปรุง แก้ไขวิธีการ และกระบวนการ พัฒนาให้
กระชับ ชัดเจนขึ้น สำหรับครั้งที่ 2 เมื่อประมวลผลเสร็จแล้ว
ได้เรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบของความเรียงเกี่ยวกับผลที่
ได้จากการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลตรวจสอบความ
เที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ แล้วจัดหมวดหมู่ข้อมูลตาม
ขอบเขตการวิจัย นำผลการวิจัยไปรวมกับกลุ่มเป้าหมาย
จนได้ข้อสรุป เป็นที่น่าพอใจ แล้วสรุปผลการวิจัยและเขียน
รายงานการวิจัยในเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน โดยการสังเกตการสัมภาษณ์ การทดสอบด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ก่อนอบรม-หลังอบรม การสอบถามความพึงพอใจ แล้วจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเทคนิคการตรวจสอบ แบบหลายมิติหรือแบบสามเหลี่ยม (Triangulation) ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ซึ่งได้ปฏิบัติแต่ละกิจกรรมตามกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน มาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัยหรือขอบเขตเนื้อหา

2.2 ทำการศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ด้วยการอ่านทบทวนหลายๆ รอบ (Read and Re-read) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้น พร้อมทั้งใช้กำหนดทิศทางวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสร้างข้อสรุปการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้ จากนั้นประมวลผลและนำเสนอในลักษณะของการพรรณานาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) หรือความเรียงการพัฒนาคูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ข้อมูลในเชิงคุณภาพสรุปเป็นความเรียง บรรยายถึงการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป แจกแจงข้อค้นพบหรือสังเกตที่สำคัญต่างๆ แล้วสรุปผลการวิจัยว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งการพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

2.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วงจรรายการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 1

1. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนได้จัดหาเอกสารและบทความทางวิชาการ ให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ศึกษาและมีความตั้งใจศึกษาหาความรู้จากเอกสาร และบทความทางวิชาการ เช่น ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่นำสู่การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ที่กล่าวถึงความสำคัญและขั้นตอนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโดยอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู (รุ่งทิวา บาลยอ, 2555) ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนครที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

3. การนิเทศการสอน พบว่า ผู้วิจัยมีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากบันทึกการนิเทศการสอน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูเขียนเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูนำการวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติจริงได้ ครูเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่มีนวัตกรรมได้ และครูได้ปรับปรุงพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับจากมากไปน้อย

วงจรรายงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 2

1. การนิเทศการสอน การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูเขียนเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูนำการวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติจริงได้ ครูเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่มีนวัตกรรมได้ และครูได้ปรับปรุงพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ชัดเจนมากขึ้น

3. การสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 จัดหาอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ส่งเสริมให้มีครูผู้นำเพื่อจูงใจให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และมีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้ เรื่อง การทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชียงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล

ด้วยกลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กิจกรรม คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน เมื่อดำเนินการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ มีผลการดำเนินการที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

วงจรรายงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 การพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ 3 กิจกรรม ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนได้จัดหาเอกสารและบทความทางวิชาการ ให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ศึกษาและมีความตั้งใจ ศึกษาหาความรู้จากเอกสาร และบทความทางวิชาการ เช่น ชุดฝึกอบรมการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่นำสู่การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ที่กล่าวถึงความสำคัญและขั้นตอนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโดยอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู (รุ่งทิวา บาลยอ, 2555) ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้นสอดคล้องกับ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543, หน้า 25) ได้กล่าวว่าการศึกษาเอกสารของผู้วิจัยมีประโยชน์ คือ ป้องกันไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการวิจัย ช่วยให้กำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะทำการวิจัยได้ชัดเจนมากขึ้น ได้แนวทางในการกำหนดสมมุติฐานได้ แนวคิดในการสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูล ได้แนวทางการสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แนวทางแปลผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย และพจนานุกรม ตรียมงคลกุล (2543, หน้า 53-55) ที่กล่าวถึงการตรวจเอกสารไว้ว่า การตรวจเอกสารเริ่มจากการค้นคว้าความรู้และข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วนำ มาสังเคราะห์ให้ได้สาระสำคัญ ประโยชน์ที่ได้จากการตรวจเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปประโยชน์แก่ผู้วิจัยในเรื่องนั้นๆ ทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา สภาพปัญหา สมมุติฐาน การออกแบบวิจัย การแปลความหมาย และการสรุปผลการวิจัย อีกทั้ง กองวิจัยทางการศึกษา (2542, หน้า 8-9) ได้กล่าวว่ แนวทางในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ชั้นนี้ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตร ผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา คู่มือ แนวคิด

ทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ของตนเอง ทำให้ครูทราบว่ามีปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งอาจเป็นวิธีสอนแบบใหม่หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครู ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การเรียนแบบร่วมมือ

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการศึกษาเอกสาร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น พบว่า ครูโรงเรียนเทศบาลเชิงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชิงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชิงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6843 หรือคิดเป็นร้อยละ 68.43 ที่สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ รุ่งทิศา บาลยอ (2555, หน้า 106-108) การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนห้วยหว้าวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1) ความสามารถของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนครูร้อยละ 77 สามารถพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนครูภายใต้ 5 ขั้นตอน จากการวิเคราะห์เค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนของคณะครู พบว่า นวัตกรรมที่ใช้ออกแบบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน รูปแบบการสอนแบบร่วมมือและรูปแบบการสอนบูรณาการ นอกจากนี้ ยังพบ นวัตกรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาของผู้เรียน ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะ

2) ความสามารถของครูในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับนวัตกรรมความคิดพบได้จากการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการ นวัตกรรมความคิดเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูที่ไม่สามารถพัฒนาแผนการจัด

ประสบการณ์ได้ผู้วิจัยได้ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อให้คณะครูได้ไปดำเนินการต่อโดยมีการติดตามเป็นระยะๆ และมอบหมายให้ครูที่มีความสามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำเพิ่มเติมต่อไป 3) ความสามารถในการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงและการสะท้อนผลหลังจากที่ครูได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ จนสามารถพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับ อุษกาญจน์ พูนประสิทธิ์ (2553, หน้า 50-51) ที่ได้ทำการพัฒนาครูในการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรีเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติร่วมกันเพื่อฝึกการแก้ปัญหาเป็นการกระตุ้นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำวิจัยและช่วยกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาในกลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนแต่ประสบปัญหาในการกำหนดหัวข้อการเขียนเค้าโครงการวิจัยการดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยอีกทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา พรหมสิงห์ (2553, หน้า 92-94) ที่ได้ทำการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมากบัวเชิงสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรมความคิดเทคนิคที่ใช้ในการอบรม ได้แก่ การระดมกลุ่มย่อย การนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์งานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครู 12 คน พัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนได้ครบตามกระบวนการวิจัยโดยมีจำนวนงานวิจัยทั้งหมด 12 เรื่อง

3. การนิเทศการสอน พบว่าผู้วิจัยมีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนเทศบาลเชิงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชิงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชิงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากบันทึกการนิเทศการสอน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูเขียนเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครุนำการวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติจริงได้

ครูเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่มีนวัตกรรมได้ และครูได้ปรับปรุงพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับจากมากไปน้อย สอดคล้องกับ จิณทรานันท์ อุปาทั้ง (2551, หน้า 21) ที่ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เพื่อพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนโดยเฉพาะครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย และธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง (2550, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคน คือ เน้นความรู้ทักษะเจตคติคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีพัฒนางาน คือ เน้นภารกิจหลักได้แก่การสอนเทคนิควิธีการสอนประสานสัมพันธ์ คือ เน้นความร่วมมือความเข้าใจความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและสร้างขวัญและกำลังใจ คือ เน้นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้เกิดความมั่นใจในการทำงานอีกทั้งสอดคล้องกับ นัตติยา พรหมสิงห์ (2553, หน้า 92-94) ที่ได้ทำการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมากป่าเชียงสมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2 พบว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการช่วยเหลือและพัฒนาครูให้เกิดความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนกิจกรรมที่จัดได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียนและการสะท้อนผลการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ในวงจร PAOR การนำเสนอผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า ครูเกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้นทั้งนี้เพราะได้สื่อสารกับกลุ่มครูเพื่อนครูและผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่ในการนิเทศเกิด Coaching team ในการพัฒนาครูภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับ แมคเคะ และพาเมล่า (Mardaret J. Maaka and Pamela A Lipka, 1995, Abstract) ที่ได้รายงานผลการใช้หลักสูตรของครูเกรด 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสววยประกอบด้วย ความสามารถของครู การนิเทศการศึกษาการบริหารโรงเรียน การสังเกตในห้องเรียนการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความแตกต่างของความสนใจของ

นักเรียน และการได้รับผลย้อนกลับเชิงบวกจากนักเรียนและผู้ปกครอง การเรียนโดยอาศัยความร่วมมือเป็นรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการคิดร่วมกันได้อย่างดีเยี่ยม

วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 การพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ 2 กิจกรรม ดังนี้

1. การนิเทศการสอน การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเทศบาลเชิงเครือและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชิงเครือ กองการศึกษา เทศบาลตำบลเชิงเครืออำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูเขียนเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูนำการวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติจริงได้ ครูเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่มีนวัตกรรมได้ และครูได้ปรับปรุงพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ชัดเจนมากขึ้น และสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมจาร (2547, หน้า 22) ที่กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของเขาตลอดจนสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์อีกทั้งพัชรี ศานติอาวรรณ (2552, หน้า 12) ที่ว่าการนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาโดยการระดมสรรพกำลังสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับสุภาวดี ไชยศรีหา (2553, หน้า 104-105) ที่ได้ทำการพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้ความรู้กับเพื่อนครูในโรงเรียนและผู้สนใจด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 9 คน มี 7 คน ที่สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัย สามารถออกส่วนประกอบและเข้าใจรูปแบบของการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน และทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เสร็จสิ้นคนละ 1 เรื่อง อีก 2 คน

สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยได้ แต่ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เสร็จสิ้นคนละ 1 เรื่อง อีก 2 คน สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยได้ แต่ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ยังไม่ครบทั้ง 5 บท และยังส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาครั้งนี้ไปพัฒนาตนเองตามแนวการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูผู้สอนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นิวให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียน

3. การสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมูล ว่องวานิช (2550, หน้า 11) ได้สรุปความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วทันไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนเองให้ตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป อีกทั้ง รุ่งทิภา บาลยอ (2555, หน้า 49) ยังกล่าวว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนและหาวิธีการในการหาคำตอบซึ่งเป็นการปฏิบัติจริงในชั้นเรียนควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การสังเกตและจดบันทึกแล้ววิเคราะห์จนได้ข้อมูลเพื่อนำมาดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา และไพจิตร สดวกการ และศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2548, หน้า 7) กล่าวถึงความหมายการวิจัยในชั้นเรียนว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้นิวในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบอย่างเป็นระบบเพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหาแล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้เช่นการสังเกตการจดบันทึกและการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้นิวของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับ ประสาทร์ เส้าโรธง (2548) ได้พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดีและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนและถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยเริ่มต้นจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาจากการสอนเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัยเขียนเค้าโครงการวิจัยดำเนินการวิจัยตามเค้าโครงและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนตามรูปแบบคู่มือที่ถึงถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้นได้รับประสบการณ์ในการฝึกทำการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นิวได้อย่างมั่นใจและประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้สำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจโดยทั่วไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ครูควรมีการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนที่เกิดขึ้นและชัดเจน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นว่าจะใช้วิธีการสอนหรือสื่อวัตกรรมการเรียนรู้นิวแบบไหนเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา

1.2 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือระดับชั้นใกล้เคียงกัน อาจจะมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นิวคล้ายคลึงกัน จึงควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นิวบ่อยครั้ง เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันในการดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าว แล้วนำเข้าสู่กระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน

1.3 ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และภาระงานของตนในการเกื้อหนุนให้งานการพัฒนาบุคลากรดำเนินงานอย่างเป็นระบบภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมการจัดระบบนิเทศภายในและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยการพัฒนาครูด้านอื่น เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการสู่ประชาคมอาเซียนและการใช้ ICT ในการเรียนรู้ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 การวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการจัดทำ

วิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยสามารถเลือกประเด็นปัญหาแยกย่อยเป็นเรื่องๆ ได้หากตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่จริงๆ การพัฒนาครูจึงจะมีประสิทธิภาพสูงนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยทางการศึกษา. (2542). *วิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: การศึกษานาครรมศาสนา.
- กฤษดา กรุดทอง. (2551). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแบบจำลองคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิณห์ธัญญา อุปาทัง. (2551). *การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2547). *การนิเทศการสอนแผนใหม่*. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง. (2550). การนิเทศภายในโรงเรียน. *สาสน์นิเทศการศึกษา*, 4(1), 2.
- นิตยา พรหมสิงห์. (2553). *การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าหมากบัวเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5*. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ประวิต เอรารวรรณ์. (2545). *การวิจัยในชั้นเรียนฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ประสาตร์ เสาวไธสง. (2548). *การพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7*. รายงานการศึกษาคณะ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พ่องพรรณ ดรัยมงคลกุล. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัชรี ศานติอารณ์. (2552). *สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เอยจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสณู ฟองศรี. (2549). *การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ: สุทธาการพิมพ์.
- ไพจิตร สดวกการ และศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2548). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- รุ่งทิภา บาลยอ. (2555). *การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนห้วยหัววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาขอนแก่น เขต 1*. รายงานการศึกษาคณะ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาวดี ไชยศรีหา. (2553). *การพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พิมพ์ครั้งที่ 10*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำราญ กำจัดภัย. (2548). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวิจัยในชั้นเรียน*. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อุษกาภรณ์ พูนประสิทธิ์. (2553). *การพัฒนาครูในการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี เทศบาลนครอุดรธานี*. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Kemmis, S. and McTaggart, R. (1998). *The Action Research Reader* 3rd ed. Deakin University Press, Victoria.

Margaret J. Maaka and Pamela A. Lipka. (1995). Inviting Success in the Elementary Classroom: The First Steps from Theory to Practice. *Journal of Invitational Theory and Practice*, 4(1), 214–215.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร